

همراه بوده است. با این که مذاکرات به توافقی منجر نشد و در پی حمله اسرائیل به غزه در دسامبر ۲۰۰۸ متوقف گردید، اما اسرائیل و سوریه با میانجی‌گری ترکیه، در این زمینه به پیشرفت‌هایی دست یافتند.

واما بیت المقدس

شاید پیچیده‌ترین رابطه ترکیه در خاورمیانه، رابطه با اسرائیل باشد. در حالی که دو کشور وابستگی‌های نظامی و اقتصادی نزدیکی با یکدیگر دارند، اما روابطشان به طور قطع شکننده بوده است. با توجه به نگرش AKP در خاورمیانه، اسرائیل از ابتدا به رفتار پرفراز و نشیب آن در قبال فلسطین پی برده بود. در عین

اقتصاد ژاپن

سهم بیشتر انرژی

قیمت‌های پایین و ارزش بالای این به شرکت‌های ژاپنی این فرصت را می‌دهد تا انرژی را از خارج خریداری کنند.

کمبود منابع طبیعی باعث شده است که ژاپن، بیش از ۹۵ درصد انرژی مورد نیاز خود را وارد کند. می‌توان گفت که تقریباً کل نفت و یک چهارم گاز طبیعی این کشور از خاورمیانه تأمین می‌شود. به همین منظور، کشتی‌های ژاپنی مجبورند ۲۰ روز در راه باشند و از گذرگاه‌هایی که مورد هجوم دزدان دریایی است، عبور کنند. این در حالی است که ساختار این، تنها سه روز با ژاپن فاصله دارد.

در سال ۲۰۰۶ دولت ژاپن برای افزایش مالکیت خود بر پروژه‌های خارجی انرژی، به سراغ این صنعت رفت تا بتواند ۴۰ درصد نیاز کشور را پوشش دهد. اگرچه این طرح به منظور کاهش وابستگی کشور به بازار معاملات نقدی ارایه شده بود، اما پس از این که قیمت‌ها افزایش یافت و چین تنها خریدار بدون رقیب شد، شرکت‌های کم تحرک ژاپنی در این معرکه بازنده شدند. این روزها به هر حال بسیاری از پروژه‌های انرژی در ژاپن به علت کمبود اعتبار، قیمت پایین انرژی و ارزش بالای این، با فقدان سرمایه مواجه شده‌اند. از اواسط سال ۲۰۰۸ قیمت نفت خام دو سوم کاهش پیدا کرده و در یک مرحله، ارزش این در مقابل دلار ۲۰ درصد افزایش داشته است. این مسأله به شرکت‌های انرژی ژاپنی، فرصت کسب سود خارجی را داده است.

در ماه ژانویه، شرکت نفتی نیپون اویل امتیاز حوزه‌های نفتی گینه نو را خریداری کرد. از طرفی، اینپکس، بزرگترین شرکت توسعه نفتی ژاپن، امتیاز نفت آمریکای جنوبی و استرالیا را به دست آورده است. همچنین کنسرسیومی با حضور شرکت‌های نیپون اویل و اینپکس، در حال رقابت برای کسب امتیاز پروژه‌ای در جنوب عراق

حال، اسرائیلی‌ها - به اعتراف خودشان - روی تلاش‌های اردوغان برای میانجی‌گری بین اسرائیل و سوریه، به شدت حساب کرده‌اند. ترک‌ها به سهم خود از گزارش‌هایی که در رابطه با گسترش ارتباط اسرائیل با کردهای عراق و همچنین PKK می‌رسید، نگران بودند. همچنین آنکارا معتقد است که اقدامات اسرائیل در کرانه باختری و نوار غزه، تلاش آنها و دیگر کشورهای واسطه را برای ایجاد صلح بی‌نتیجه می‌گذارد. گرچه رابطه بین اسرائیل و ترکیه، طی جنایات اسرائیل در غزه به وخامت گرایید، اما اخیراً اسرائیل یکی از مقامات ارشد وزارت امور خارجه خود را به آنکارا فرستاده است. اگر بنیامین نتانیاو،

نخست‌وزیر تازه اسرائیل، بر برقراری توافق با سوریه تأکید ورزد، ترکیه می‌تواند در نزدیک کردن این دو کشور به یکدیگر نقش برجسته‌ای ایفا کند و در برقراری مذاکرات بین آنها واسطه شود.

در نهایت باید گفت بدون تردید ترکیه می‌تواند نقشی سازنده در خاورمیانه ایفا کند، چراکه این کشور در بسیاری از مسایل حایز اهمیت، توانسته است اطمینان قدرت‌های منطقه را جلب کند. در نتیجه، در دوره‌ای که آمریکا بسیاری از منافع خود را از دست داده است، ترکیه در پی منافع مشترک واشنگتن و آنکارا، می‌تواند هم‌پیمان مهمی به شمار رود. ■

است. در ماه آوریل هوگو چاوز برای امضای قرارداد انرژی به توکیو سفر کرد. به گفته تاداشی ماؤدا، از مدیران بانک JBIC ژاپن - که یک مؤسسه مالی تحت حمایت دولت برای پروژه‌های خارجی می‌باشد - ژاپن مسیر استراتژی خود را به آرامی از پروژه‌های اکتشاف به تملک و قراردادهای ارزی و سهامی تغییر داده است. این قراردادها بیش از عملیات حفاری، دسترسی ژاپن را به منابع انرژی سرعت می‌بخشند. JBIC می‌تواند سالانه ۱۲ میلیارد دلار برای تملک انرژی اختصاص دهد.

ماؤدا همچنین اذعان کرده است که هدف دولت مبنی بر داشتن سهم ۴۰ درصدی پروژه بسیار ناچیز است. در عوض، هدف JBIC این است که تضمین کند مشکلی در عملکرد بازار وجود ندارد و در صورت نیاز، می‌توان به ژاپن سوخت منتقل کرد. داشتن سهم در یک حوزه نفتی، همیشه صاحب سهم را محق سهام بودن در تولید نمی‌کند، چه برسد به سهم در درآمد حاصل از فروش نفت در بازار آزاد. اما حق مالکیت به پذیرش شک افزایش قیمت ناگهانی یا عرضه کم کمک می‌کند و در برخی قراردادهای تصریح شده است که در صورت وقوع بحران، تولید برای صاحبان سهام ذخیره می‌شود.

شرکت‌های ژاپنی تاکنون معاملات بزرگی انجام نداده‌اند و این نگرانی وجود دارد که شانس خود را برای خرید در موقع مناسب از دست بدهند. با این حال، تردید این شرکت‌ها قابل درک است. قیمت پایین انرژی بدین معنا است که پروژه‌های موجود، بیش از این قابل اجرا نیستند. انتظار می‌رود برخی شرکت‌ها از جمله میتسو‌بیشی و میتسوبی،

از سهم سرمایه‌گذاری‌های اخیر چشم‌پوشی کرده و نسبت به قراردادهای جدید محتاط‌تر عمل کنند. حتی هنگامی که سرمایه کافی وجود دارد، داشتن بدهی می‌تواند درجه اعتبار یک شرکت را به خطر اندازد. به علاوه این که رکود اقتصادی، مصرف انرژی را در ژاپن ۱۰ تا ۲۰ درصد کاهش داده است. همچنین مقامات اجرایی ژاپن نسبت به این که شرکت‌های چینی - که با کمک بانک‌های دولتی از سرمایه زیادی بهره می‌برند و برای سوددهی تحت فشار کمتری هستند - دستمزدهای اضافی پرداخت می‌کنند و باعث افزایش قیمت می‌شوند. معترضند. JBIC شرکت‌های ژاپنی را به تشکیل کنسرسیوم تشویق می‌کند تا کفه ترازو را به نفع خود سنگین کند. ■